

Zadání diplomové práce Z. Šámala provázela dvojitá nejistota. (1) Archeologie středověkých bojišť, nacházejících se ve volné krajině, neměla u nás žádnou podstatnější tradici. Bylo však možné navázat na dva tematické okruhy naší archeologie, zaměřené na bojiště 17. století a na relikty pozdně středověké obléhací činnosti. (2) Archeologická primární data bylo třeba získat během přípravy diplomové práce. Metoda byla od počátku zřejmá, spočívala v detektorové prospekci spojené s lokalizací GPS, otázkou bylo provozní zajištění projektu. Řešení spočívalo v institucionální podpoře NPÚ.

Prvním závažným tématem, k němuž archeologie přispívá, je rekonstrukce historického jeviště, na němž se bitva odehrála. K tomu Z. Šámala využil všechny kartografické, ale i další relevantní opory. Možným doplněním by mohl být popis doprovázející sekci I. vojenského mapování. V každém případě není pochyb, že ve srovnání s dosavadními rekonstrukcemi je Šámalův výsledek přínosem. Hlavní část projektu se soustředila na artefaktní záznam lipanské bitvy. Událostní rámec působí jednoznačně, jenže určení artefaktů, které lze spojit s bitvou, už tak jednoznačné není. Z. Šámala postupuje velmi uvážlivě a dospěl k přesvědčivému výčtu relevantních artefaktů. Záznam bitvy u Lipan založený na evidenci kovových předmětů zůstal až překvapivě skromný. Dialog mezi tímto svědectvím a rekonstrukcí krajinného kontextu, spolu s rozбором písemného svědectví ale umožnil kvalifikovaně vstoupit do diskuse historického bádání o průběhu bitvy u Lipan.

Diplomová práce Z. Šámala začínala jako úzce vymezené a specializované téma, rozrostla se ale do nečekané tematické šíře. Bitva u Lipan patří k frekventovaným tématům historického bádání a diplomová práce Z. Šámala je v těchto náročných souvislostech nesporným přínosem. Ocenění zasluhuje i „vedlejší“ efekt, spočívající v příspěvku k archeologii středočeské agrární krajiny v dlouhém trvání od pravěku do časného novověku.

Diplomová práce Z. Šámala jednoznačně vyhovuje nárokům kladeným na daný druh prací, doporučuji proto její obhajobu.

Návrh klasifikace: Výborně

Prof. Jan Klápště